

Motion till Nacka kommunfullmäktige

Instifta ett skönhetsråd i Nacka kommun

KF Bil 56 2005

Många människor i Nacka kommun är intresserade av kommunens konstnärligt och kulturhistoriskt värdefulla områden och Nackas omgivningars övriga skönhets- och miljövärden.

Människors behov av skönhet har beskrivits på allehanda underbara sätt i alla tider. Det som skapats och skapas i naturen har ofta uppenbara skönhetsvärden, alltifrån bergknallar, skogar och sjöar till minsta lilla blomma. Det vi människor skapar är inte alltid gjort med tanke på skönhet.

Under en lång följd av år har Nacka kommun exploaterats med nybebyggelse bland annat i områden av riksintresse. Varken här eller vid övriga exploateringar med stormarknader, byggmarknader, bensinstationer mm har kulturmiljö- och skönhetsvärden i vår kommun beaktats.

Nacka Miljövårdsråds skrivelse från 920316 är lika angelägen idag som då och innehåller bland annat förslag till form för skönhetsråd. Skrivelsen bifogas.

Miljöpartiet de gröna i Nacka vill därför föreslå

att ett skönhetsråd instiftas i enlighet med skrivelsen från Nacka Miljövårdsråd

att skönhetsrådet blir remissinstans vid plan- och bygglovärenden med möjlighet att också initiera ärenden och ta upp ärenden till behandling sedan de uppmärksammas av enskilda eller föreningar.

Kerstin Nöre Söderbaum

Kerstin Nöre Söderbaum

Nacka behöver

NACKA SKÖNHETSÅD

Nacka är mitt uppe i den största omvandling som någonsin förekommit i kommunen. Från att ha varit en villaförort och i stora delar en skärgårdsmiljö för fritid och rekreation håller Nacka på att närmast Danvikstull bli en stadsdel till Stockholm. Sicklaön i övrigt är på väg att bli en förort med ökande andel flerbostadshus och arbetsplatser samt Nacka i öster och söder ett villasamhälle med allt mindre inslag av fritidshus. Våra grönområden ska fortfarande ligga som gröna lungor till gagn för hela Storstockholm. Genom allt detta skär eller planeras stora trafikleder, som kopplar ihop Stockholm med bostads- och fritidshusområden i öster och söder, ofta utanför kommungränsen. Trafikleder som redan i dag delar Nacka i två hälfter. Kommunens olika delar i norr går bra att definiera där vattenvägarna utgör gränser medan det är svårare i söder i tex Älta, som i mycket saknar egen identitet. Runt kommunen finns den för Stockholms kommuner världsunika strand som ständigt hotas. Mängder av de beslut som skall fattas inom de närmaste åren berör denna väldiga omdaning som blir det framtida Nackas miljö.

Många beslut av stor betydelse för samhällets gestaltning fattas inte alls av arkitekter. Beslutsfattarna kan mycket väl befinna sig i en position där de har stort inflytande på vår miljö utan att vara medvetna om sitt estetiska ansvar. Detaljbeslut som har stor betydelse för samhällets helhetsutformning fattas i många fall under press av olika intressen och av tjänstemän och politiker utan erforderlig kompetens. På flera håll i världen har man insett vikten av en medveten opinion när det gäller gestaltandet av allt från vår privata bostad till vår gemensamma miljö. Detta har fått till följd att man infört obligatorisk undervisning i arkitektur och stadsplanering i skolorna.

Gestaltandet av hus, bebyggelse och landskap är på många sätt en ytterst ansvarsfull uppgift. Den griper in i människan som biologisk och social varelse, i hennes drömmar medvetet och omedvetet. Gestaltandets ursprung i människor och miljö, samhällsklimat och värderingar, visioner eller brist på visioner är i den konkreta vardagen inte alltid så lätta att inse. Vi blir allt mera medvetna om nedsmutsningen av luft, mark och vatten, men vi borde bli lika medvetna om förstörelsen av vår fysiska och visuella miljö och att dessa olika faktorer ofta samverkar med varandra. Traditionslöshet, nya material, ny byggteknik och ny ekonomi har eliminerat tidigare begränsningar för vad vi kan göra. Nästan ingenting är omöjligt om och när vi vill förändra en miljö.

Resultatet av sk förhandlingsplanering, där demokratiskt förankrade kommunala planer sätts ur spel, börjar nu visa sig med varnande tydlighet i flera delar av vårt land. Många närliggande exempel skulle kunna nämnas. Många gånger får man intrycket av att beslutsfattarna, politikerna, endast ser planering i ett kort mandatperiodsperspektiv.

Även i Nacka har flera byggnadsverk påtagligt kommit till stånd utan hänsynstagande till stads- och landskapsbilden och emot intentionerna i plan- och bygglagen. Det senaste exemplet på ogenomtänkt arkitektur är de kontorshus vid Värmdöleden intill infarten till Jarlaberg, som av alltför många betraktas som nedsmutsning av miljön. Hela centrala Nackas landskapsbild har genom byggnadernas främmande och iögonenfallande utformning hamnat utanför de ambitioner som legat bakom Jarlabergs och Nacka Strands gestaltning.

I våra erkänt goda villaområden förändras karaktären mera av typhusfabrikanterna än av arkitektoniskt kunnande.

Våra livsbetingelser talar för att vi i än högre grad kommer att behöva en estetiskt genomarbetad, funktionell arkitektur på humanistisk och ekologisk grund.

Några borde ha till uppgift att oberoende av politiska och ekonomiska intressen företräda en estetisk och miljöhänsynsfull helhetssyn. NACKA BEHÖVER ETT SKÖNHETSÅD!

Med Stockholms skönhetsråd som förebild skulle man kunna formulera de två första paragraferna i stadgarna så här:

§ 1

Rådet till skydd för Nackas skönhet har till uppgift, att i frågor, som berör Nacka kommuns konstnärligt och kulturhistoriskt värdefulla stadsbilder eller kommunens och dess omgivningars övriga skönhets och naturvärden samt offentliga konstverk, vara rådgivare åt kommunens olika myndigheter, kommittéer, delegationer och utskott och att i sådan egenskap på anmodan avgiva yttranden i olika frågor. Rådet må jämväl utan anmodan till kommunens olika myndigheter avgiva de förslag och framställningar, som rådet kan finna påkallande. Rådet skall också initiera arbete som ger en bredare och djupare förståelse för den byggda miljös skönhet och värden.

§ 2

Rådet består av 9 ledamöter. Ledamötena väljs enligt följande:

Stockholms Arkitektförening, SA (SAR's lokalförening för storstockholmsområdet)	1 person
Konstnärernas riksorganisation, KRO	1 person
Hembygdsföreningen (antikvariskt sakkunnig)	1 person
Nacka miljövårdsråd i samråd med NSF länsförbund (en arkitekt plus en miljövårdare)	2 personer
Kommunen	3 personer
Av skönhetsrådet utnämnd ledamot	1 person

Se för övrigt "Reglemente för rådet till skydd för Stockholms skönhet".